

15.02.2019

Københavns Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Center for Bydesign

byensudvikling@tmf.kk.dk

Vedr. høring af forslag til tillæg nr. 1 til lokalplan nr. 493 Rigshospitalet III

Københavns Museum har modtaget materiale vedrørende ovennævnte og har foretaget en gennemgang af sagen med henblik på vurdering af de kulturhistoriske forhold.

Forslaget medfører nedrivning af bevaringsværdige bygninger på Juliane Maries Vej 26-34. Disse bygninger er udpeget som bevaringsværdige i Kommuneplan 2014, men der er givet tilladelse til nedrivning.

Rigshospitalet er sammensat af nye og ældre bygninger, hvoraf flere stammer fra det oprindelige hospitalsanlæg fra 1905-10. Det aktuelle bygningskompleks – også kaldet Rockefeller Institutet – er fra 1928.

Desværre er det efterhånden ved at være lidt småt med ældre bebyggelse på Rigshospitalets grund. Således er netop Juliane Maries Vej 26 – 34 det næstsidste tilbageværende helstøbte ældre anlæg. Det består af en tre (fire) fløjet hovedbygning sammenbygget med to mindre ens bygninger (villaer), som museet vurderer som bevaringsværdige.

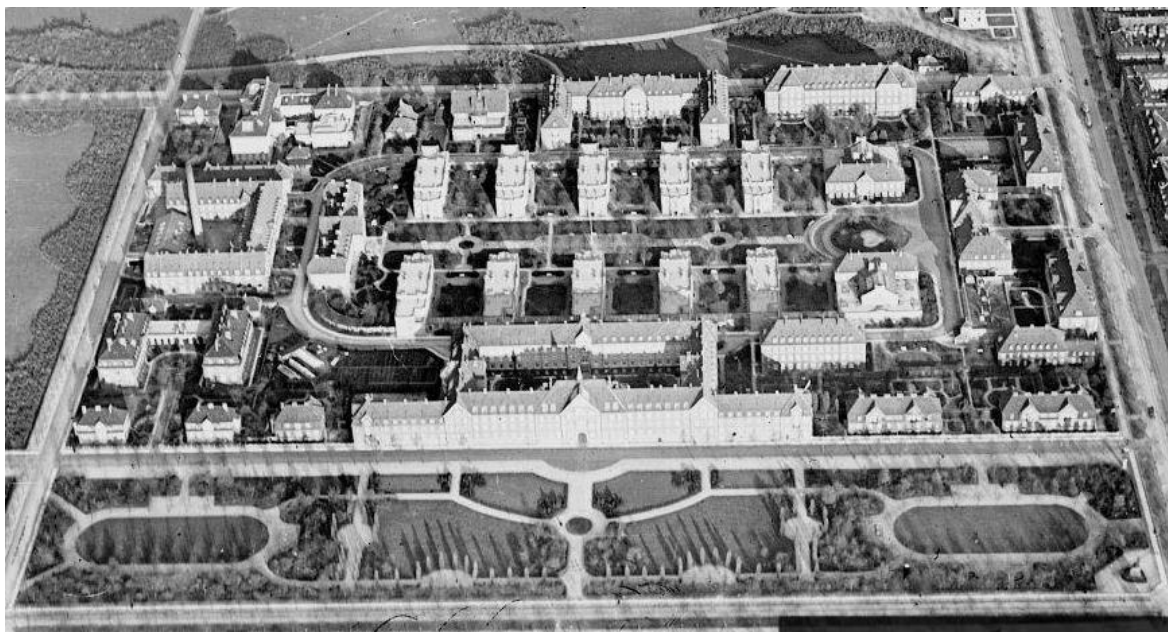
Nobelprismodtager, doktor og forsker August Krogh, foranledigede i 1920'erne at Rockefeller fonden donerede midler til at bygge det store Rockefeller kompleks på Juliane Maries Vej. Fra 1928 husede det zoofysiologi og gymnastikteori fra det matematisk-naturvidenskabelige fakultet samt medicinsk fysiologi, biokemi og biofysik fra det lægevidenskabelige fakultet.

Der var boliger fordelt i hele komplekset til læger og andet videnskabeligt personale. Villaen nr. 34 husede professor dr. med. August Krogh og hans hustru Marie Krogh, der også var dr. med. Det, at der var boliger til instituttets ansatte, er en del af tidens organismetanke – hvor flere funktioner var samlet på et sted – hvilket også ses i større fabrikskomplekser med direktørboliger og arbejderboliger.

Bygningskomplekset Juliane Marie Vej 26-34, i sammenhæng med nyere og kommende bygninger, fortæller på bedste vis om Rigshospitalets udvikling. Det er vigtigt at fastholde muligheden for stadig at kunne aflæse den udvikling, som Rigshospitalet har gennemgået som en af statens ypperste repræsentanter indenfor forskning og behandling.

Københavns Museum kan derfor kun beklage nedrivning af disse bevaringsværdige bygninger.

Dette er særlig beklageligt, idet det yderligere nævnes i forslaget (s. 4), at de allersidste oprindelige bygninger på Rigshospitalet “ beliggende umiddelbart syd for nærværende lokalplantillægs område forventes nedrevet i forbindelse med udvikling af byggefelt IV i lokalplan nr. 493.” Her er formentlig tale om det ligeledes trefløjede anlæg beliggende på Henrik Harpestrøngs Vej 4-6. Disse bygninger var (som også bygningerne Juliane Maries Vej) udpegede som havende høj bevaringsværdi i Bydelsatlas Østerbro fra 1992.

Luffoto af det oprindelige Rigshospital. Københavns Museum. Ukendt årstal.

Anlægget Henrik Harpestrengsvej 4-6 ses nederst i venstre hjørne på det ovenstående foto.. Ved nedrivning af disse, er der således intet tilbage af det oprindelige Rigshospital.

Københavns Museum har fotodokumenteret Juliane Maries Vej 24-36 og ønsker ligeledes at få lejlighed til fotodokumentation af Henrik Harpestrengsvej 4-6.

Arkæologi

På Rigshospitalets grund er der tidligere gjort fund af flintredskaber bl.a. i form af økser fra stenalderen. Dertil kendes der en række arkæologiske fund fra den tilstødende Fælledpark, og der er i flere omgange udgravet en sløjfet gravhøj med hellekister fra stenalderen på Østerbro Stadion, den tidligere Østerfælled.

Der vurderes på denne baggrund at være et potentiale for væsentlige arkæologiske levn i det aktuelle lokalplansområde.

Københavns Museum anbefaler, at Københavns Kommune og/eller bygherren kontakter museet så tidligt som muligt i planlægningen af byggeriet. Museets erfaring er, at ved en tidlig inddragelse i planlægningsprocessen kan omfanget af eventuelle arkæologiske undersøgelser reduceres og bedre planlægges i forhold til bygherres tidsramme, hvilket ofte reducerer bygherres udgifter væsentligt.

Venlig hilsen

Inger Wiene
Museumsinspektør
Etnolog
Københavns Museum
+45 51714524
iwiene@kff.kk.dk

Gunvor Christiansen
Museumsinspektør
Arkæolog
Københavns Museum
+ 45 20378319
gn2t@kk.dk